

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ การสนับสนุนจากองค์กร
กับความสำเร็จในวิชาชีพของหัวหน้าหอผู้ป่วย
โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร

นางสาวเพ็ญจันทร์ เมตุลา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974 - 17 - 0523 - 9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

T ๑๐๓๔๓ ๒๔๘

RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, LEADERSHIP,
ORGANIZATIONAL SUPPORT, AND CAREER SUCCESS
OF HEAD NURSES, GOVERNMENTAL HOSPITALS,
BANGKOK METROPOLIS

Miss. Penjan Matula

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974 – 17 – 0523 - 9

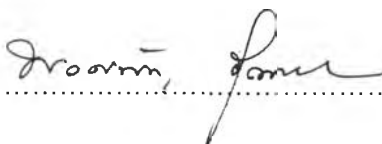
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ การสนับสนุน
จากองค์การ กับการความสำเร็จในวิชาชีพของหัวหน้าหน่วยผู้ป่วย
โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร
โดย นางสาวเพ็ญจันทร์ เมตุลา
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ พ.ต.ต. หญิง ดร. พวงเพ็ญ ชุณหปราณ

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โอทกานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ พ.ต.ต. หญิง ดร. พวงเพ็ญ ชุณหปราณ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ)

เพ็ญจันทร์ เมตุลา : ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ การสนับสนุนจากองค์กร กับความสำเร็จในวิชาชีพของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร (RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, LEADERSHIP, ORGANIZATIONAL SUPPORT, AND CAREER SUCCESS OF HEAD NURSES, GOVERNMENTAL HOSPITALS, BANGKOK METROPOLIS) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. พ.ต.ต.หญิง ดร.พวงเพ็ญ ชูณหปราณ ,123 หน้า ISBN 974 – 17 – 0523 - 9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาความสำเร็จในวิชาชีพของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ การสนับสนุนจากองค์กร กับความสำเร็จในวิชาชีพของหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร ตลอดจนศึกษาตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในวิชาชีพของหัวหน้าหอผู้ป่วย กลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าหอผู้ป่วยซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งสัดส่วน จำนวน 232 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วยแบบสอบถามความสำเร็จในวิชาชีพ แบบสอบถามภาวะผู้นำ และแบบสอบถามการสนับสนุนจากองค์กรซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและหาความสัมพันธ์ได้เท่ากับ .88 , .94 , และ .87 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ความโด่ง ความเบ้ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความสำเร็จในวิชาชีพของหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับสูง
2. ภาวะผู้นำ การสนับสนุนจากองค์กร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในวิชาชีพของหัวหน้าหอผู้ป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในวิชาชีพของหัวหน้าหอผู้ป่วยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสำคัญตามลำดับดังนี้ ภาวะผู้นำ การสนับสนุนจากองค์กร โดยร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 43.2 (R² = .432)

สมการพยากรณ์ความสำเร็จในวิชาชีพของหัวหน้าหอผู้ป่วย ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{\text{ความสำเร็จในวิชาชีพ}} = .390 * \hat{Z}_{\text{ภาวะผู้นำ}} + .373 * \hat{Z}_{\text{การสนับสนุนจากองค์กร}}$$

สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนิสิต.....*พิมพ์กร* ๒๕๔๔.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*ดร.พวงเพ็ญ ชูณหปราณ*.....

4277818136 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: LEADERSHIP / ORGANIZATIONAL SUPPORT / CAREER SUCCESS
 PENJAN MATULA : RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS,
 LEADERSHIP, ORGANIZATIONAL SUPPORT, AND CAREER SUCCESS
 OF HEAD NURSES, GOVERNMENTAL HOSPITALS, BANGKOK
 METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSOC . PROF . POLICE MAJOR
 PAUNGPHEN CHOONHAPRAN,Ph.D 123 pp.ISBN 974 – 17 – 0523 - 9

The purposes of this research were to study career success of head nurses in governmental hospitals ,Bangkok Metropolis to investigate the relationships between personal factors, leadership, organizational support, and career success of head nurses, and to search for the variables that could be able to predict career success of head nurses . The subjects were 232 head nurses selected by proportional sampling. Research instruments were career success , leadership, organizational support questionnaires which were tested for content validity and the reliability were .88 , .94 and .87, respectively. Statistical methods used to analyz data included mean , standard deviation , maximum, minimum score, and stepwise multiple regression analysis

Major findings were as follows :

1. Career success of head nurses in governmental hospitals, Bangkok Metropolis was at the high level.
2. Leadership, organizational support were positively and significantly related to career success of head nurses, at the .05 level.
3. Factors that could significantly predicted career success of head nurses were leadership, organizational support, at the .05 level .These predictors accounted for 43.2 percent of the variance.($R^2 = .432$)

The function derived from the analysis was as follow :

$$\hat{Z}_{\text{career success}} = .390 * \hat{Z}_{\text{leadership}} + .373 * \hat{Z}_{\text{organizational support}}$$

Field of study Nursing Administration

Academic year 2001

Student 's signature.....

Advisor 's signature.....

Paungphen Choonhapran
12/5/01

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ พ.ต.ต.หญิง ดร. พวงเพ็ญ ชุณหปราณ ที่ได้กรุณาสละเวลาทั้งในเวลาและนอกเวลาราชการช่วยแนะนำให้ข้อคิดเห็น ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ และคอยให้กำลังใจผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่อาจารย์มอบให้ตลอดระยะเวลาดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์.ดร.ประนอม โททกานนท์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่านที่กรุณาให้ความรู้และประสบการณ์ที่มีค่าอย่างยิ่งแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งผู้อำนวยการโรงพยาบาล และหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล ทั้ง 13 แห่ง ที่ให้ความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยและเก็บข้อมูล ตลอดจนหัวหน้าหอผู้ป่วยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามทุกท่าน ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่กรุณาสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยบางส่วน

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ได้ให้สติปัญญา ความใฝ่รู้ และกำลังใจ รวมถึงพี่ ๆ น้อง ๆ ที่ให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งกัลยาณมิตรทุกท่าน ที่คอยช่วยเหลือ และให้กำลังใจที่ดียิ่งจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ลุล่วงด้วยดี

เพ็ญจันทร์ เมตุลา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับวิชาชีพ.....	14
แนวคิดทฤษฎีความสำเร็จในวิชาชีพ.....	23
การวัดความสำเร็จในวิชาชีพ.....	35
แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล.....	37
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ.....	48
การวัดความสำเร็จในวิชาชีพ.....	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	59
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
ประชากร.....	64
กลุ่มตัวอย่าง.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	84
สรุปผลการวิจัย.....	86
อภิปรายผลการวิจัย.....	88
ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัย.....	95
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	95
รายการอ้างอิง.....	96
ภาคผนวก.....	
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	104
ภาคผนวก ข. ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	106
ภาคผนวก ค. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	118
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	123

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงเกณฑ์การวัดความสำเร็จในวิชาชีพ.....	38
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง หัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร.....	65
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง รายได้ สังกัดหน่วยงาน.....	74
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ความเบ้ ความโด่ง และ ระดับคะแนนของภาวะผู้นำ รายด้านและโดยรวม.....	76
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ความเบ้ ความโด่ง และ ระดับคะแนนของการสนับสนุนจากองค์กร รายด้านและโดยรวม.....	77
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ความเบ้ ความโด่ง และ ระดับคะแนนของความสำเร็จในวิชาชีพ รายด้านและโดยรวม.....	78
7	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ การสนับสนุนจาก องค์กร กับความสำเร็จในวิชาชีพของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	79
8	ผลการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณ ในการเลือกตัวแปรพยากรณ์ ความสำเร็จในวิชาชีพของหัวหน้าหอผู้ป่วย โดยวิธี Enter.....	81
9	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่ สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R ²) และทดสอบความมีนัยสำคัญ ของสัมประสิทธิ์การพยากรณ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R ² Change) ในการพยากรณ์ ความสำเร็จในวิชาชีพของหัวหน้าหอผู้ป่วย เมื่อใช้วิธี Stepwise Solution.....	82
10	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนน มาตรฐาน (Beta) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ b และแสดงสมการถดถอย พหุคูณที่ใช้พยากรณ์ ความสำเร็จในวิชาชีพของหัวหน้าหอผู้ป่วย ที่ได้จากการคัด เลือกตัวแปรด้วยวิธี Stepwise Solution.....	83

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	โมเดลการพัฒนาทางอาชีพของ Sonnenfeld and kootter.....	30
2	โมเดลความสำเร็จในวิชาชีพของ Thomson and Mabey.....	32
3	โมเดลความสำเร็จในวิชาชีพทางการบริหารของ Judge.....	33
4	โมเดลความสำเร็จในวิชาชีพที่ระบุถึงความแตกต่างทางเพศของMelamed.....	34